UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

18 päivänä maaliskuuta 2010 *

Asiassa C-419/08 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 23.9.2008,

Trubowest Handel GmbH, kotipaikka Köln (Saksa), edustajinaan dikigoros K. Adamantopoulos ja dikigoros E. Petritsi, ja

Viktor Makarov, kotipaikka Köln, edustajinaan dikigoros K. Adamantopoulos ja dikigoros E. Petritsi,

valittajina,

ja jossa valittajien vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehenään J.-P. Hix, avustajinaan Rechtsanwalt G. Berrisch ja Rechtsanwalt G. Wolf, ja

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Euroopan komissio, asiamiehinään N. Khan ja H. van Vliet,

vastaajina ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts, joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis (esittelevä tuomari) ja J. Malenovský,

julkisasiamies: P. Mengozzi,
kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.9.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.10.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Trubowest Handel GmbH (jäljempänä Trubowest) ja Victor Makarov ovat muutoksenhaussaan vaatineet Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-429/04, Trubowest Handel ja Makarov vastaan neuvosto ja komissio, 9.7.2008 antaman tuomion (jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista. Valituksenalaisella tuomiolla hylättiin Trubowestin ja Makarovin vahingonkorvauskanne, joka perustui EY 288 artiklan toiseen kohtaan ja joka koski vahinkoa, jonka ne ovat väittäneet aiheutuneen lopullisen polkumyyntitullin käyttöönottamisesta tiettyjen Unkarista, Puolasta, Venäjältä, Tšekin tasavallasta, Romaniasta ja Slovakian tasavallasta peräisin olevien raudasta tai seostamattomasta teräksestä valmistettujen saumattomien putkien tuonnissa, asetuksen (ETY) N:o 1189/93 kumoamisesta ja kyseistä Kroatian tasavallasta peräisin olevaa tuontia koskevan menettelyn päättämisestä 17.11.1997 annetusta neuvoston asetuksesta (EY) N:o 2320/97 (EYVL L 322, s. 1; jäljempänä lopullisesta polkumyyntitullista annettu asetus).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Yhteisön lainsäädännön tullialan perussäädös on yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä yhteisön tullikoodeksi). Sen 236 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuonti- tai vientitullit on palautettava, jos todetaan, että niiden määrä niitä maksettaessa ei ole ollut lain mukainen tai että niiden määrä on kirjattu tileihin 220 artiklan 2 kohdan vastaisesti.

Tuonti- tai vientitullit on peruutettava, jos todetaan, että niiden määrä niitä tileihin kirjattaessa ei ole ollut lain mukainen tai että niiden määrä on kirjattu tileihin 220 artiklan 2 kohdan vastaisesti.

Tulleja ei voida palauttaa tai peruuttaa, jos muun kuin lain mukaisen tullien määrän maksamiseen tai tileihin kirjaamiseen johtaneet seikat ovat johtuneet asianomaisen tietoisesta menettelystä.

2. Tuonti- tai vientitullit on palautettava taikka peruutettava hakemuksesta, joka on esitettävä kyseiselle tullitoimipaikalle kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona nämä tullit on annettu tiedoksi velalliselle.

Tätä määräaikaa on pidennettävä, jos asianomainen näyttää toteen, että ennalta arvaamaton tapahtuma tai ylivoimainen este on estänyt hakemuksen esittämisen määräajassa.

Tulliviranomaisten on palautettava tai peruutettava tullit viran puolesta, jos ne itse havaitsevat mainitun määräajan kuluessa jonkin 1 kohdan ensimmäisessä tai toisessa alakohdassa tarkoitetuista tilanteista."

3 Euroopan yhteisön soveltamia polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä koskevat säännökset ovat polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 22.12.1995 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 384/96 (EYVL 1996, L 56, s. 1; jäljempänä perusasetus).

Asian tausta

4 Asian tosiseikoista on tehty selkoa valituksenalaisen tuomion 1–21 kohdassa seuraavasti:

”1 Komissio päätti muun muassa 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 14 artiklan 3 kohdan nojalla 25.11.1994 tekemällään julkaisemattomalla päätöksellä (asia IV/35.304) aloittaa tutkimuksen Euroopan talousalueesta 2.5.1992 tehdyn sopimuksen 53 artiklan (EYVL 1994, L 1, s. 3) sekä EY 81 artiklan vastaisten hiiliteräsputkia koskevien kilpailua rajoittavien toimenpiteiden mahdollisesta olemassaolosta.

2 Tämän tutkimuksen perusteella komissio päätti 20.1.1999 aloittaa hallinnollisen menettelyn asiassa IV/E-1/35.860-B – saumattomat teräsputket, jonka päätteeksi se teki 8.12.1999 päätöksen 2003/382/EY [EY] 81 artiklan soveltamisesta (Asia IV/E-1/35.860-B – saumattomat teräsputket) (EUVL 2003, L 140, s. 1; jäljempänä kartellipäätös).

3 Kartellipäätöksen 1 artiklan 1 kohdan mukaan ne kahdeksan yritystä, joita päätös koskee, ”– – ovat rikkoneet [EY] 81 artiklan 1 kohdan määräyksiä osallistumalla – – sopimukseen, jolla pyrittiin muun muassa yritysten kotimarkkinoiden kunnioittamiseen saumattomien [Oil Country Tubular Goods] API- ja project linepipe -tuotteiden osalta”. Kartellipäätöksen 1 artiklan 2 kohdassa todetaan, että rikkominen on jatkunut vuodesta 1990 vuoteen 1995 Mannesmannröhren-Werke AG:n, Vallourec SA:n, Dalmine SpA:n, Sumitomo Metal Industries Ltd:n, Nippon Steel Corporationin, Kawasaki Steel Corporationin ja NKK Corporationin osalta. British Steel Ltd:n osalta päätöksessä todetaan, että rikkominen on jatkunut vuodesta 1990 vuoden 1994 helmikuuhun. Mainituille yrityksille määrättiin tästä

syystä sakkoja, joiden määrä vaihteli tapauskohtaisesti 8,1 ja 13,5 miljoonan euron välillä.

4 Komissio antoi 8.12.1999 kartellipäätöksestä lehdistötiedotteen IP/99/957, joka julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 6.6.2003.

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi yhdistetyissä asioissa T-67/00, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00, JFE Engineering ym. vastaan komissio (Kok., s. II-2501) antamallaan tuomiolla kartellipäätöksen 1 artiklan 2 kohdan siksi, että komissio oli perusteettomasti katsonut, että neljä tässä artiklassa tarkoitetuista yrityksistä oli osallistunut kartelliin ennen 1.1.1991 ja 30.6.1994 jälkeen, ja toisaalta laski komission näille yrityksille määräämän sakon määrää.

6 Lisäksi komissio julkaisi 31.8.1996 Euroopan unionin saumattomia teräsputkia valmistavan teollisuuden etuja valvovan komitean 19.7.1996 tekemän kantelun johdosta – – asetuksen (EY) N:o 384/96 – –, jota on muutettu 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2331/96 (EYVL L 317, s.1), nojalla ilmoituksen Venäjältä, Tšekin tasavallasta, Romaniasta ja Slovakian tasavallasta peräisin olevien tiettyjen saumattomien raudasta tai seostamattomasta teräksestä valmistettujen putkien tuontia koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn aloittamisesta (EYVL C 253, s. 26).

7 Komissio antoi 29.5.1997 asetuksen (EY) N:o 981/97 väliaikaisten polkumyyntitullien käyttöön ottamisesta tiettyjen Venäjältä, Tšekin tasavallasta, Romaniasta ja Slovakian tasavallasta peräisin olevien raudasta tai seostamattomasta teräksestä valmistettujen saumattomien putkien tuonnissa (EYVL L 141, s. 36).

8 Neuvosto antoi 17.11.1997 asetuksen [lopullisesta polkumyyntitullista].

9 Neuvosto antoi 16.7.2004 [lopullisesta polkumyyntitullista annetun] asetuksen muuttamisesta asetuksen (EY) N:o 1322/2004 (EUVL L 246, s. 10). Tämän asetuksen 1 artiklan mukaisesti [lopullisesta polkumyyntitullista annettuun] asetukseen lisätään 8 artikla, jonka nojalla [lopullisesta polkumyyntitullista annetun] asetuksen 1 artiklaa, jossa säädetään polkumyyntitullien käyttöön ottamisesta asetuksessa tarkoitetuissa tuonneissa, ei 21.7.2004 lukien enää sovelleta.

10 Trubowest – – on saksalainen yhtiö, joka harjoittaa Venäjältä peräisin olevien saumattomien putkien maahantuontia yhteisöön. Trubowest, jonka johtajana Makarov on toiminut vuodesta 1997 alkaen, aloitti näiden tuotteiden maahantuonnin tammikuussa ja lopetti sen lokakuussa 1999. – –

11 Makarov toimi myös vuodesta 1992 alkaen Truboimpex Handel GmbH -yhtiön (jäljempänä Truboimpex) johtajana. Yhtiön liiketoiminta muodostui vuodesta 1996 alkaen muun muassa Venäjältä peräisin olevien saumattomien putkien maahantuonnista yhteisöön yhtiön nimellä.

12 15.10.1999 Amtsgericht Kleve (Kleven alioikeus, Saksa) antoi Makarovia koskevan pidätysmääräyksen sillä perusteella, että oli vakavaa syytä epäillä hänen toimittaneen vuosina 1997–1999 Kölnin ja Emmerichin veroviranomaisille olennaisia verotapahtumia koskevia perättömiä ja puutteellisia tietoja – näistä ilmoituksista muodostuu yhteensä 36 erillistä tekoa – ja alentaneen tällä tavoin veroja saadakseen itselleen ja muille henkilöille perusteettomia verotuksellisia etuja, joiden avulla hän oli onnistunut huomattavassa määrin kiertämään tuontitulleja. Pidätysmääräyksessä todettiin lisäksi, että [Truboimpexin ja Trubowestin]

tuomista Venäjältä peräisin olevista putkista oli tehty väärät ilmoitukset [lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen] säännösten kiertämiseksi.

13 Makarov oli vangittuna tämän pidätysmääräyksen mukaisesti 27.10.–12.11.1999. Vapaaksi pääsynsä jälkeen Makarov määrättiin matkustuskieltoon. Kiellon nojalla hänellä oli velvollisuus ilmoittautua 31.1.2000 asti kolmesti viikossa toimivaltaiselle poliisilaitokselle, eikä hän voinut matkustaa ulkomaille ilman ennakolta myönnettävää lupaa (jäljempänä vapauteen kohdistuvat pakkokeinot).

14 Hauptzollamt Emmerich (Emmerichin päätullikamari, Saksa), josta on sittemmin tullut Hauptzollamt Duisburg (Duisburgin päätullikamari, Saksa) antoi 27.10.199 [valittajille] tiedoksi jälkitullauspäätökset, joissa vaadittiin Truboimpexin ja Trubowestin tuontiin joulukuusta 1997 lokakuuhun 1999 kohdistettujen polkumyyntitullien maksamista. Saksan tulliviranomaiset katsoivat, että [valittajien] tuonti oli jätetty virheellisesti luokittelematta yhteisön tullinimikkeistön mukaiselle saumattomien putkien – joita [lopullisesta polkumyyntitullista annettu] asetus koskee – koodille. Tässä yhteydessä Trubowestin ja Makarovin pankkitileillä olevat varat määrättiin ulosmitattavaksi.

15 Saksan tulliviranomaisten mukaan Truboimpexin ja Trubowestin maksamattomista polkumyyntitulleista muodostunut tullivelka oli ensin mainitun osalta 1 575 181,86 euroa ja jälkimmäisen osalta 729 538,78 euroa, eli yhteensä 2 304 720,64 euroa. Lisäksi Makarov katsottiin Truboimpexin ja Trubowestin johtajan asemassa niiden rinnalla vastuulliseksi yhtiöiden velan kokonaismäärästä.

16 [Valittajat] riitauttivat 16.11. ja 17.11.1999 [yhteisön tullikoodeksin] 243 artiklan ja sovellettavan kansallisen oikeuden mukaisesti Trubowestille ja Makaroville annetut jälkitullauspäätökset. [Valittajat] nostivat 15.12.2000 kanteen Finanzgericht Düsseldorfissa (Düsseldorfin vero-oikeus, Saksa) vaatiakseen näiden välittömästi täytöntöönpantavissa olevien jälkitullauspäätösten täytäntöönpanon kieltämistä. Finanzgericht Düsseldorf hylkäsi 30.10.2001 [valittajien] vaatimukset. Tämän jälkeen ne kääntyivät 28.8.2003 Hauptzollamt Duisburgin puoleen vaatimuksineen, joiden mukaan Saksan tulliviranomaiset olivat tehneet virheen katsoessaan, että niiden tuonti kuuluu [lopullisesta polkumyyntitullista annetun] asetuksen soveltamisalaan.

17 Staatsanwaltschaft Kleve (Kleven syyttäjäviranomainen) teki 19.6.2000 päätöksen syytteen nostamisesta Makarovia vastaan Trubowestin ja Truboimpexin tuonnista tehtyjen väärien ilmoitusten perusteella. Staatsanwaltschaft Kleve katsoi syytteessä, että Trubowestin ja Truboimpexin tuonnista oli tullien kiertämisen vuoksi maksamatta 4 376 250,25 Saksan markan (DEM) eli 2 237 541,22 euron suuruinen tullivelka.

18 Landgericht Kleve (Kleven alueellinen tuomioistuin) lykkäsi Makarovia vastaan vireille pannun rikosasian käsittelyä 14.11.2002 ja jäi odottamaan häntä koskevan veroasian ratkaisua.

19 [Valittajat] sopivat asiasta 15.12.2004 Hauptzollamt Duisburgin kanssa, ja riita-asia Saksan tulliviranomaisten kanssa päättyi tähän sopimukseen.

20 Tehdyssä sopimuksessa todetaan muun muassa seuraavaa:

”Johdanto

– –

Tässä sopimuksessa olevalla tosiseikkojen kuvauksella osapuolet sopivat lopullisesti välisensä riita-asian, joka koskee riidanalaisten verotuspäätösten lainmukaisuutta. Osapuolet toteavat, ettei tähän sopimukseen liitetyllä tosiseikkojen kuvauksella ratkaista erimielisyyttä siitä, mihin teräsputkiin on sovellettava polkumyyntitullia ja mihin ei.

– –

Edellä esitetyn nojalla osapuolet ovat sopineet seuraavaa:

(1.) Polkumyyntitulleja koskevat verotuspäätökset ja niihin perustuva 2 304 734,45 euron suuruiseksi todettu velkavastuu suoritetaan siten, että [valittajat] maksavat 460 000 euroa. Osapuolet toteavat, että vain osa 435 125,21 euron suuruisesta määrästä, jonka Hauptzollamt Duisburg on perinyt tähän päivään mennessä, eli 343 644,15 euroa, vähennetään 460 000 euron suuruisen suorituksen määrästä.

– –

(3.) Tämän sopimuksen allekirjoittaminen johtaa kaikkiin Trubowestiä ja [Makarovia] vastaan aloitettujen täytäntöönpanotoimien päättämiseen välittömästi.

– –

(5.) [Valittajat] luopuvat tällä sopimuksella oikeudestaan esittää tullihallinnolle uusia vaatimuksia, esimerkiksi niihin tosiseikkoihin, joita tähän sopimukseen liitetty kuvaus koskee, perustuvia vahingonkorvausvaatimuksia. Lisäksi ne luopuvat muista kannetoimista tullihallintoa vastaan.

Osapuolilla on kuitenkin edelleen oikeus esittää tällaisia vaatimuksia suhteessa kolmansiin ja nostaa esimerkiksi [EY] 288 artiklan nojalla korvauskanne – – komissiota ja – – neuvostoa vastaan.

21 Landgericht Kleve antoi 2.5.2005 päätöksen, jolla päätettiin Strafprozessordnungin (Saksan rikosprosessilaki) 153 a §:n mukaisesti jättää syyttämättä Makarovia sillä edellytyksellä, että Makarov maksaa 18 000 euron suuruisen sakon. Landgericht Kleve lausuu kyseisessä päätöksessään, että huomioon on otettu se, että [Makarov] ei suostumuksellaan [syyttämättä jättämiseen] tunnusta syyllisyyttään vaan että suostumus on annettu menettelyllisistä ja taloudellisista syistä".

Oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 25.10.2004 toimittamallaan kannekirjelmällä valittajat vaativat korvausta EY 288 artiklan nojalla neuvostolta ja komissiolta ja näiden velvoittamista maksamaan seuraavat summat:

– Trubowestille 118 058,46 euroa 8 prosentin suuruisine vuotuisine viivästyskorkoineen; mainittu pääoma vastaa määrää, jonka Trubowest väittää tosiasiallisesti suorittaneensa niiden polkumyyntitullien kantamista koskevien päätösten perusteella, jotka Saksan tulliviranomaiset olivat tehneet valittajia vastaan ja joita oli Trubowestin mukaan pidettävä sille aiheutuneena tulonmenetyksenä

– Makaroville 397 916,91 euroa 8 prosentin suuruisine vuotuisine viivästyskorkoineen; mainitusta pääomasta 277 939,37 euroa vastaa niiden summien yhteismäärää, jotka Makarov väittää tosiasiallisesti maksaneensa polkumyyntitullien kantamista koskevien päätösten perusteella, ja pääomasta 63 448,54 euroa vastaa Trubowestiltä saamatta jääneitä Makarovin palkkoja, ja 56 529 euroa vastaa asianajokuluja, jotka olivat aiheutuneet valittajien Saksan tulliviranomaisia vastaan käymistä menettelyistä

– Trubowestille 128 000 euroa aiheutuneesta tulonmenetyksestä 8 prosentin vuotuisine viivästyskorkoineen tai toissijaisesti määrän, josta sovitaan asianosaisten välillä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antaman välituomion jälkeen

– Makaroville 150 000 euroa korvauksena aineettomasta vahingosta, jonka hän väittää kärsineensä, 8 prosentin vuotuisine viivästyskorkoineen.

6 Valituksenalaisella tuomiolla hylättiin kaikki vahingonkorvauskanteessa esitetyt kanneperusteet ja velvoitettiin valittajat korvaamaan neuvostolle ja komissiolle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

7 Valituksenalaisen tuomion 41–74 ja 77–82 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti tutkimatta tietyt vahingonkorvauskanteessa olevat vaatimukset, koska se katsoi, ettei sillä ole EY 288 artiklan nojalla toimivaltaa lausua niistä. Siltä osin kuin kyse oli vahingonkorvausvaatimuksista, joiden määrät vastaavat summia, jotka valittajat ovat maksaneet polkumyyntitulleina, valituksenalaisessa tuomiossa katsottiin, että nämä vaatimukset kuuluvat kansallisten tuomioistuinten yksinomaiseen toimivaltaan yhteisön tullikoodeksilla käyttöön otettujen menettelyjen mukaisesti. Siltä osin kuin kyse oli asianajokulujen korvausvaatimuksesta, valituksenalaisessa tuomiossa todettiin, että sitä on pidettävä osana valittajien ja Saksan tulliviranomaisten välistä riitaa, joka kuuluu yksinomaan kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan.

8 Muilta osin sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun sitä syntymisedellytystä tarkasteltaessa, jonka mukaan lainvastaisuuden, johon on väitetty syyllistytyn, ja vahinkojen, joiden on väitetty aiheutuneen, eli Trubowestin tulonmenetyksen, Makarovin saamatta jääneiden palkkojen ja hänelle aiheutuneen aineettoman vahingon välillä on oltava suora syy-yhteys, valituksenalaisessa tuomiossa todettiin, etteivät väitetyt vahingot johtuneet riittävän suoraan väitetystä lainvastaisuudesta.

9 Valituksenalaisen tuomion 86 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi aiheelliseksi tutkia heti aluksi sen, olivatko valittajat esittäneet näytön siitä, että sen lainvastaisen menettelyn, josta neuvostoa ja komissiota oli moitittu, ja siitä aiheutuneeksi väitetyn aineellisen ja aineettoman vahingon välillä vallitsi syy-yhteys. Valituksenalaisen tuomion 98–137 kohdassa se totesi, ettei lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen ja näiden vahinkojen välillä ollut riittävän suoraa syy-yhteyttä. Tällä perusteella se jätti tutkimatta kysymyksen siitä, rasittiko lopullisesta polkumyyntitullista annettua asetusta lainvastaisuus, ja siitä, olivatko valittajat todella kärsineet väittämänsä vahingot.

10 Valituksenalaisessa tuomiossa tutkittiin erityisesti sitä, vallitsiko sen lainvastaisen menettelyn, josta neuvostoa ja komissiota on moitittu, ja aiheutuneeksi väitetyn vahingon välillä riittävän suora syy-yhteys sekä siinä tapauksessa, että lopullisesta polkumyyntitullista annettu asetus ei olisi kattanut valittajien maahan tuomia tavaroita, että vastakkaisessa tapauksessa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 110 kohdassa tästä, että ensin mainitussa tapauksessa yhteisön vastuu ei voi syntyä, koska vahingot, joiden on väitetty aiheutuneen, johtuvat ainoastaan Saksan tulliviranomaisten ja syyttäjäviranomaisten toimista eikä neuvoston ja komission menettelystä, jonka on väitetty olleen lainvastainen. Valituksenalaisen tuomion 116 kohdassa se totesi toisen tapauksen osalta, että kyseessä olevan vahingon syntymisen kannalta ratkaisevana syynä oli pidettävä sitä, etteivät valittajat olleet luokitelleet tuontiaan asianmukaisesti.

11 Lopuksi se hylkäsi valituksenalaisessa tuomiossaan myös valittajien tiettyjä prosessinjohtotoimia koskevan vaatimuksen toteamalla valituksenalaisen tuomion 138–141 kohdassa, ettei ollut tarpeen määrätä komissiota yhtäältä esittämään todisteita osallistumisestaan neuvotteluihin, jotka koskivat riitaa valittajien maahantuomien tavaroiden luokittelusta ja jotka olivat johtaneet sopimukseen valittajien ja Saksan tulliviranomaisten välillä, ja toisaalta toimittamaan koko sitä kirjeenvaihtoa, jota komissio oli käynyt tulliviranomaisten ja Venäjän hallituksen kanssa.

Oikeudenkäynti unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

12 Valittajat vaativat muutoksenhaussaan, että unionin tuomioistuin

– kumoaa kokonaisuudessaan valituksenalaisen tuomion

– ratkaisee pääasian lopullisesti ja hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn korvauskanteen ja velvoittaa neuvoston ja komission korvaamaan asian käsittelyssä ensimmäisessä oikeusasteessa aiheutuneet kulut taikka toissijaisesti palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi

– velvoittaa neuvoston ja komission korvaamaan valituksen käsittelystä unionin tuomioistuimessa aiheutuvat oikeudenkäyntikulut.

13 Neuvosto vaatii unionin tuomioistuinta

– hylkäämään valituksen

– toissijaisesti palauttamaan asian unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi

– viimesijaisesti hylkäämään valittajien korvauskanteen

– velvoittamaan valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut

14 Komissio vaatii, että valitus on hylättävä ja valittajat on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

15 Valituksenalaisessa tuomiossa on tutkittu asiassa tapahtuneeksi väitetyn lainvastaisuuden ja niiden valittajien aiheutuneiksi väittämien vahinkojen välistä suoraa syy-yhteyttä vain niiden vaatimusten osalta, joiden on katsottu täyttävän tutkittavaksi ottamisen edellytykset. Ensimmäinen valitusperuste, joka kohdistuu valituksenalaiseen tuomioon siltä osin kuin siinä lausutaan syy-yhteyttä koskevasta edellytyksestä, koskee siksi ainoastaan näitä vaatimuksia. Tämän vuoksi valitusta käsiteltäessä on asianmukaista tutkia ensin toinen valitusperuste, joka kohdistuu valituksenalaiseen tuomioon siltä osin kuin siinä on jätetty tutkimatta eräät muut korvausvaatimukset.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

16 Valittajat esittävät toisessa, kaksiosaisessa valitusperusteessaan ensiksi, että valituksenalaisella tuomiolla on rikottu EY 288 artiklan toista kohtaa ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen toteamalla tuomionsa 41–74, 77–82 ja 138–141 kohdassa, ettei sillä ole toimivaltaa tutkia valittajien vaatimuksia saada korvatuksi summat, joita vastaavat määrät ne ovat maksaneet polkumyyntitulleina ja Saksan tulliviranomaisia vastaan käydystä menettelystä aiheutuneina asianajokuluina, sen asiassa kyseessä olevan poikkeuksellisen tilanteen vuoksi, että kansalliset oikeussuojakeinot on käytetty loppuun viranomaisten kanssa tehdyllä sopimuksella. Toiseksi valittajat esittävät, että valituksenalaisen tuomion 68 kohdassa on annettu väärä merkitys tosiseikoille ja todisteille katsomalla, etteivät valittajat ole esittäneet minkäänlaista näyttöä niiden lausumiensa tueksi, jotka koskevat yhtäältä yhteisön ja Venäjän viranomaisten toimien ja toisaalta Saksan viranomaisten syytetoimien vaikutusta siihen, että sopimus tehtiin.

17 Neuvosto ja komissio katsovat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ollut oikeassa todetessaan valituksenalaisessa tuomiossaan, että kansalliset tulliviranomaiset perivät polkumyyntitullit, minkä vuoksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vain kansallisilla tuomioistuimilla on toimivalta määrätä sellaisten yhteisön sääntöjen perusteella perusteettomasti kannettujen tullien palauttamisesta, jotka on myöhemmin todettu pätemättömiksi. Unionin tuomioistuimilla ei siis ole toimivaltaa määrätä sellaisten asianajokulujen palauttamisesta tai korvaamisesta, jotka ovat aiheutuneet näitä tulleja koskevissa kansallisissa menettelyissä. Lisäksi se katsoo, että valittajien ja Saksan tulliviranomaisten välillä tehty sopimus ei voi tuottaa unionin tuomioistuimille toimivaltaa, jota ei ollut olemassa ennen kyseisen sopimuksen tekemistä. Unionin tuomioistuinten toimivalta kattaa sen mukaan ainoastaan vahingon, jonka määrä ylittää lainvastaisesti perittyjen tullien palauttamisen.

18 Neuvosto väittää lisäksi, etteivät tämän valitusperusteen osat täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, koska ensimmäisessä osassa ei ole sen mukaan yksityiskohtaista esitystä niistä oikeudellisista seikoista, joihin perustuu väite siitä, että valittajat eivät ole tehneet sopimusta Saksan tulliviranomaisten kanssa täysin omasta vapaasta tahdostaan. Toisessa osassa valittajat eivät neuvoston mukaan ole osoittaneet yksityiskohtaisesti seikkoja, joille on valituksenalaisessa tuomiossa annettu väärä merkitys, eivätkä osoittaneet niitä arviointivirheitä, joiden vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antanut niille tuomiossaan väärän merkityksen.

19 Komissio väittää lisäksi, että valituksessa ei ole asetettu kyseenalaiseksi valituksenalaisen tuomion 61–66 kohdassa tehdyn sen arvioinnin pätevyyttä, jonka mukaan valittajat olisivat voineet riitauttaa lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen lainmukaisuuden kansallisessa menettelyssä, mikä olisi antanut niille mahdollisuuden pyytää ennakkoratkaisua EY 234 artiklan nojalla ja saada tällä tavoin tämän asetuksen mahdollinen lainvastaisuus todetuksi unionin tuomioistuimessa. Komissio katsoo, että asian tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella ei voida Saksan tulliviranomaisten kanssa tehdystä sopimuksesta huolimatta väittää, että valittajat eivät ole ”milloinkaan luopuneet oikeudestaan korvaukseen” ja että ne ovat suostuneet sopimukseen ”luopumatta oikeudestaan vedota lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen lainvastaisuuteen”. Komissio toteaa lisäksi, ettei osuus, joka toimielimillä on väitetty olleen, eikä syytetoimista yhdelle valittajista aiheutunut paine

millään tavalla liity ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisessa tuomiossaan tekemään arviointiin, jonka mukaan sillä ei ole toimivaltaa tutkia tiettyjä vaatimuksia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

20 Toisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa valittajat huomauttavat ensiksi, että ne kaksi vaatimusta, joiden osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisessa tuomiossa olevansa vailla toimivaltaa, koskevat määriä, jotka ovat osa summasta, jonka ne ovat suorittaneet Saksan tulliviranomaisten kanssa tehdyn sopimuksen perusteella siitä huolimatta, että ne ovat vedonneet lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen lainvastaisuuteen. Vaikka valittajat eivät mainitse valituksessaan nimenomaisesti, että kyse on polkumyyntitulleista, jotka ne ovat maksaneet kyseisille viranomaisille, on huomattava, että valituksenalaisen tuomion 46 kohdassa on todettu, että kyseessä olevat määrät koskevat summia, jotka valittajat ovat osaltaan maksaneet tällä perusteella, ja sen 47 kohdassa, että niiden tähän liittyvät vaatimukset ovat itse asiassa näiden perusteettomasti kannetuiksi väitettyjen polkumyyntitullien palautusvaatimuksia, eivätkä valittajat ole asettaneet tätä kyseenalaiseksi nyt käsiteltävänä olevassa valituksessaan.

21 Lisäksi valittajat väittävät, että sopimuksen tekemisen jälkeenkin niille on aiheutunut merkittävää vahinkoa lopullisesta polkumyyntitullista annetusta asetuksesta, jonka ne väittävät olevan lainvastainen ja perustavan yhteisön vastuun, joka on korvattava EY 288 artiklan toisen kohdan perusteella.

22 Valituksenalaisen tuomion 63 kohdassa todetaan, että Saksan tulliviranomaisten ja valittajien välillä tehty sopimus ei tuota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimivaltaa lausua niistä valittajien korvausvaatimuksista, jotka koskevat suoritettuja polkumyyntitulleja. Tämän jälkeen valituksenalaisen tuomion 67 kohdassa todetaan, että valittajat ovat itse myöntäneet, että niillä oli vireille panemillaan kansallisilla muutoksenhauilla käytettävissään tehokas oikeussuojakeino, jonka avulla ne

kykenivät riitauttamaan polkumyyntitullien maksamisen vetoamalla lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen lainvastaisuuteen, mutta että ne ovat päättäneet tämän muutoksenhakumenettelyn tekemällä kyseisen sopimuksen.

23 Tähän on aluksi todettava, että kansallisilla tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta ratkaista kanne, jolla vaaditaan sellaisten rahamäärien palauttamista, jotka kansallinen toimielin on perinyt perusteettomasti sellaisen yhteisön lainsäädännön nojalla, joka on myöhemmin julistettu pätemättömäksi (ks. vastaavasti asia 20/88, Roquette frères v. komissio, tuomio 30.5.1989, Kok., s. 1553, 14 kohta; asia C-282/90, Vreugdenhil v. komissio, tuomio 13.3.1992, Kok., s. I-1937, 12 kohta ja asia C-351/04, Ikea Wholesale, tuomio 27.9.2007, Kok., s. I-7723, 68 kohta).

24 Silloin kun yksityinen katsoo kärsivänsä vahinkoa sellaisesta polkumyyntiasetuksesta, jonka se katsoo olevan lainvastainen, sillä on mahdollisuus riitauttaa kansallisten tulliviranomaisten soveltaman asetuksen pätevyys toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa. Kansallinen tuomioistuin voi tässä tapauksessa esittää unionin tuomioistuimelle EY 234 artiklassa vahvistetuin edellytyksin kysymyksen kyseessä olevan asetuksen pätevyydestä tai sen on esitettävä tällainen kysymys.

25 On muistettava myös, että kansallisten viranomaisten asiana on ottaa huomioon seuraukset, joita kansallisissa oikeusjärjestyksissä aiheutuu pätemättömäksi julistamisesta, mistä seuraisi, että kyseessä olevan asetuksen nojalla maksettujen polkumyyntitullien maksamiseen ei olisi yhteisön tullikoodeksin 236 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua lainmukaista velvollisuutta ja että tulliviranomaisten olisi lähtökohtaisesti palautettava ne tämän säännöksen mukaisesti, jos tällaiselle palauttamiselle asetetut edellytykset, muiden muassa kyseisen artiklan 2 kohdassa mainittu edellytys, täyttyvät (ks. em. asia Ikea Wholesale, tuomion 67 kohta).

26 Tästä johtuu, että siitä huolimatta, että esillä olevassa asiassa valittajien ja Saksan tulliviranomaisten välillä on tehty sopimus, yhteisön lainsäädäntö johtaa siihen, että

perusteettomasti maksettujen polkumyyntitullien palauttamista koskeva vaatimus kuuluu asianomaisten kansallisten viranomaisten toimivaltaan. Sopimus ei voi tuottaa unionin tuomioistuimille toimivaltaa, jota niillä ei ollut ennen tämän sopimuksen tekemistä.

27 Valittajat moittivat valitusperusteen tässä osassa valituksenalaista tuomiota toiseksi siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossaan katsonut, ettei sillä ole toimivaltaa tutkia korvausvaatimusta, joka koskee valittajille kansallisista menettelyistä aiheutuneita asianajokuluja. Valittajat eivät kuitenkaan esitä perusteluja, joiden avulla voitaisiin kumota näiden kulujen liittyminen kansalliseen riita-asiaan. Valituksenalaisen tuomion 78 kohdassa perustellusti lainatusta oikeuskäytännöstä käy kuitenkin ilmi, että kysymys kansallisesta oikeudenkäynnistä aiheutuneiden kulujen korvaamisesta liittyy oikeusriitaan, jonka vuoksi tällainen menettely on toimitettu, ja se kuuluu kansallisen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

28 Tästä seuraa, että on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa perustellusti katsonut, ettei sillä ole toimivaltaa ratkaista kyseessä olevia vaatimuksia, minkä vuoksi valitusperusteen tämä osa ei ole perusteltu.

29 Toisen valitusperusteensa toisessa osassa, joka koskee kansallisessa oikeusriidassa tehtyä sopimusta, valittajat väittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ottanut vääristyneellä tavalla huomioon sille esitetyt tosiseikat ja oikeudelliset seikat toteamalla valituksenalaisen tuomion 68 kohdassa, etteivät valittajat ole esittäneet todisteita tukeakseen väitteitään, jotka koskevat yhtäältä yhteisön ja Venäjän viranomaisten toimien ja toisaalta Saksan viranomaisten syytetoimien vaikutusta siihen, että sopimus tehtiin. Ne esittävät, että tuomioistuin on tehnyt virheen kieltäytymällä valituksenalaisen tuomion 138–141 kohdassa määräämästä komissiota yhtäältä esittämään todisteita osallistumisestaan neuvotteluihin, jotka koskivat riitaa valittajien maahantuomien tavaroiden luokittelusta ja jotka olivat johtaneet kyseisen sopimuksen tekemiseen, ja toisaalta toimittamaan koko sitä kirjeenvaihtoa, jota se oli käynyt Saksan tulliviranomaisten ja Venäjän hallituksen kanssa. Näillä yhteisön toimielinten

menettelyä koskevilla todisteilla voi valittajien mukaan olla merkitystä EY 288 artiklan toisen kohdan perusteella vireille pannun asian käsittelyssä.

30 Tältä osin on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 225 artiklasta ja perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta ilmenee, että ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen yhtäältä määrittämään tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan kyseisiä tosiseikkoja. Kun unionin yleinen tuomioistuin on määrittänyt asian tosiseikaston tai arvioinut sitä, unionin tuomioistuin on EY 225 artiklan nojalla toimivaltainen harjoittamaan näiden tosiseikkojen oikeudelliseen luonnehdintaan ja unionin yleisen tuomioistuimen sen pohjalta tekemiin oikeudellisiin päätelmiin kohdistuvaa valvontaa (ks. mm. asia C-551/03 P, General Motors v. komissio, tuomio 6.4.2006, Kok., s. I-3173, 51 kohta; asia C-266/06 P, Degussa v. komissio, tuomio 22.5.2008, Kok., s. I-81*, 72 kohta; yhdistetyt asiat C-101/07 P ja C-110/07 P, Coop de France bétail et viande ym. v. komissio, tuomio 18.12.2008, Kok., s. I-10193, 58 kohta ja asia C-535/06 P, Moser Baer India v. neuvosto, tuomio 3.9.2009, Kok., s. I-7051, 31 kohta).

31 Unionin tuomioistuimella ei näin ollen ole toimivaltaa määrittää asian tosiseikastoa eikä lähtökohtaisesti myöskään arvioida sitä selvitystä, johon unionin yleinen tuomioistuin on asian tosiseikastoa määrittäessään tukeutunut. Silloin, kun tämä selvitys on saatu asianmukaisesti ja todistustaakkaa sekä asian selvittämistä koskevia menettelysääntöjä ja yleisiä oikeusperiaatteita on noudatettu, ainoastaan unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida sille esitetyn selvityksen näyttöarvoa. Lukuun ottamatta sitä tapausta, että tuomioistuimelle esitetty selvitys on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, tämä arviointi ei näin ollen ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin (ks. mm. em. asia General Motors v. komissio, tuomion 52 kohta; em. asia Degussa v. komissio, tuomion 73 kohta; em. yhdistetyt asiat Coop de France bétail et viande ym. v. komissio, tuomion 59 kohta ja em. asia Moser Baer India v. neuvosto, tuomion 32 kohta).

32 Lisäksi on muistettava, että vääristyneellä tavalla huomioon ottamisen on ilmettävä toimitetusta aineistosta selvästi ilman, että on tarpeen ryhtyä uudelleen arvioimaan tosiseikastoa ja selvitystä (ks. mm. em. asia General Motors v. komissio, tuomion

54 kohta; em. asia Degussa v. komissio, tuomion 74 kohta; em. yhdistetyt asiat Coop de France bétail et viande ym. v. komissio, tuomion 60 kohta ja em. asia Moser Baer India v. neuvosto, tuomion 33 kohta).

33 Sen väitteen osalta, joka koski kantajien näyttöä olosuhteista, joissa osapuolet tekivät kyseessä olevan sopimuksen, valituksessa ei ole esitetty yksityiskohtaista ja riittävää näyttöä siitä, että tosiseikoille olisi väitetyllä tavalla annettu väärä merkitys. Valittajat eivät esitä näyttöä myöskään siitä, että jos komissio olisi velvoitettu toimittamaan vaaditut asiakirjat, tämä olisi vaikuttanut niihin oikeudellisiin päätelmiin, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 139 kohdassa todetessaan, ettei sillä ollut toimivaltaa lausua polkumyyntitulleja ja kansallisista menettelyistä aiheutuneita asianajokuluja koskevista korvausvaatimuksista.

34 On todettava, että valittajat ovat tätä kautta yrittäneet saada uudelleen tutkittavaksi tosiseikoista valituksenalaisessa tuomiossa tehdyn arvioinnin, mihin unionin tuomioistuimella ei ole valitusasiaa käsitellessään toimivaltaa, ja että valitusperusteen tämä osa ei näin ollen täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

35 Näin ollen toinen valitusperuste on osin hylättävä kokonaisuudessaan perusteettomana ja osin jätettävä tutkimatta.

Ensimmäinen valitusperuste

36 Valittajat väittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on EY 288 artiklan toista kohtaa tulkitessaan ja soveltaessaan tehnyt oikeudellisen virheen niiden edellytysten osalta, joiden täyttyessä sopimussuhteen ulkopuolinen yhteisön vastuu syntyy.

Tässä kaksiosaisessa valitusperusteessa valittajat moittivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta yhtäältä siitä, ettei se ole yksilöinyt vahingon mahdollisesti aiheuttanutta lainvastaista menettelyä, ja etenkin siitä, ettei se ollut tutkinut moitteiden kohteena ollutta lainvastaista menettelyä sitä koskevassa oikeudellisessa asiayhteydessä eikä syy-yhteyttä arvioitaessa, sekä toisaalta siitä, että se oli todennut, että menettelyn, josta yhteisön toimielimiä oli moitittu, ja väitetyn vahingon eri osatekijöiden välillä olevaa syy-yhteyttä ei voida pitää riittävän suorana.

Ensimmäinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

37 Valittajat esittävät, että mahdollisen lainvastaisen menettelyn ja vahingon välistä syy-yhteyttä tutkittaessa vahingot on tutkittava ainakin jollakin tavalla ennen kuin voidaan päättää, että niiden välinen yhteys ei ole riittävän suora tai että se on katkennut. Toisin sanoen sopimussuhteen ulkopuoliseen yhteisön vastuuseen liittyvissä kysymyksissä se, että tutkinta aloitetaan tutkimalla syy-yhteyttä, edellyttää valittajien mukaan, että tämän vastuun syntymisen kaksi muuta edellytystä on otettu huomioon jollakin tavalla, kun taas tutkinnan aloittaminen tutkimalla väitettyä lainvastaisuutta tai väitettyä vahinkoa ei edellytä tämän vastuun muiden edellytysten tutkimista.

38 Neuvosto esittää, että väite, jonka mukaan unionin yleisen tuomioistuimen on otettava ”jollakin tavalla huomioon kaksi muuta edellytystä” tai ”tutkittava syy-yhteyttä rajaavat oikeudelliset tekijät ja erityisesti lainvastainen menettely”, on perusteeton.

Valituksenalaisessa tuomiossa omaksuttu lähestymistapa, jossa ensin on tarkasteltu syy-yhteyttä lähtemällä siitä, että lainvastaiseksi väitettyä oikeussääntöä ja väitettyä vahinkoa on pidettävä selvitettyinä seikkoina, on aivan tavanomainen. Tuomioistuimella ei ole neuvoston mukaan velvollisuutta tutkia toimielimen vastuun syntymisen edellytyksiä määrätyssä järjestyksessä, ja jos jokin kolmesta edellytyksestä jää täyttymättä, korvausvaatimus on hylättävä ilman, että olisi tarpeen tutkia muita edellytyksiä.

39 Komission näkemyksen mukaan mikään sääntö ei estänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta tutkimasta valituksenalaisessa tuomiossaan syy-yhteyttä koskevaa edellytystä lausumatta lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen lainvastaisuudesta. Vaikka voikin pitää paikkansa, ettei ”syy-yhteyttä ole olemassa irrallisesti arvioiden”, valituksessa on täysin sivuutettu se, että syy-yhteyden olemassaolo määräytyy, ei niinkään sillä perusteella, että yhtäältä kyse on lainvastaisesta menettelystä ja toisaalta kärsitystä vahingosta, vaan pelkästään sillä perusteella, onko moitteen kohteena oleva menettely aiheuttanut väitetyn vahingon.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

40 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntyminen ja aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan oikeuden toteuttaminen EY 288 artiklan toisen kohdan nojalla riippuvat siitä, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiassa syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. mm. asia 26/81, Oleifici Mediterranei v. ETY, tuomio 29.9.1982, Kok., s. 3057, 16 kohta; asia C-146/91, KYDEP v. neuvosto ja komissio, tuomio 15.9.1994, Kok., s. I-4199, 19 kohta ja yhdistetyt asiat C-120/06 P ja C-121/06 P, FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 9.9.2008, Kok., s. I-6513, 106 kohta).

41 Koska EY 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun vastuun syntymisen edellytysten on täytyttävä samanaikaisesti, yhden edellytyksen täyttymättä jääminen riittää vahingonkorvauskanteen hylkäämiseen (asia C-257/98 P, Lucaccioni v. komissio, tuomio 9.9.1999, Kok., s. I-5251, 14 kohta).

42 Ei myöskään ole olemassa minkäänlaista velvollisuutta tutkia toimielimen vastuun syntymisen edellytyksiä määrätyssä järjestyksessä (ks. vastaavasti em. asia Lucaccioni v. komissio, tuomion 13 kohta).

43 Kun otetaan huomioon, että toinen valitusperuste on hylätty, nyt käsiteltävänä oleva valitusperuste kohdistuu ainoastaan niihin korvausvaatimuksiin, jotka koskevat yhtäältä Trubowestille aiheutuneesta tulonmenetyksestä, joka on arvioitu 128 000 euroksi, ja Makaroville maksamatta jääneistä palkoista, jotka on arvioitu 63 448,54 euroksi, muodostuvaa aineellista vahinkoa ja toisaalta aineetonta vahinkoa, jonka Makarov väittää kärsineensä ja joka on arvioitu 150 000 euroksi.

44 Valituksenalaisen tuomion 134 kohdan mukaan siitä huolimatta, kuuluuko Trubowestin maahantuonti lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen soveltamisalaan vai ei ja ovatko valittajat tehneet luokitteluvirheen vai eivät, neuvoston ja komission lainvastaiseksi väitetyn menettelyn ja aiheutuneiksi väitettyjen vahinkojen välillä vallitsevaa syy-yhteyttä ei missään tapauksessa voida pitää riittävän suorana.

45 Valittajat ovat istunnossa korostaneet sitä, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole tutkinut oikeudellista tilannetta, joka aiheutti vahingon. Niiden mukaan kysymystä syy-yhteydestä voidaan käsitellä ainoastaan tutkimalla perusteellisesti se oikeudellinen asiayhteys, johon riidanalainen säädös, eli lopullisesta polkumyyntitullista annettu asetus, jonka ne väittävät olevan lainvastainen, kuuluu.

46 Neuvosto ja komissio katsovat, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ollut minkäänlaista velvollisuutta lausua moitteiden kohteena olevasta lainvastaisuudesta ennen kuin se tutki tämän lainvastaisuuden ja aiheutuneeksi väitetyn vahingon välisen syy-yhteyden olemassaoloa.

47 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa todennut, valittajat eivät ole kyenneet selittämään sitä, miten se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi tutkinut moitteen kohteena olleen toimielinten menettelyn, olisi vaikuttanut valituksenalaisessa tuomiossa syy-yhteyttä koskevasta edellytyksestä tehtyyn arviointiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sai tutkia syy-yhteyttä lähtemällä siitä olettamuksesta, että moitteiden kohteena oleva säädös on todella lainvastainen ja että vahinko on todella aiheutunut, niin kuin valittajat ovat väittäneet (ks. analogisesti em. asia Lucaccioni v. komissio, tuomion 12, 15 ja 16 kohta ja asia C-80/04 P, DLD Trading Company Import-Export v. neuvosto, määräys 12.4.2005, 50 kohta).

48 Syy-yhteyttä koskeva edellytys on itsenäinen suhteessa kyseessä olevan toimenpiteen lainvastaisuuteen tutkittaessa EY 288 artiklan toiseen kohtaan perustuvaa vahingonkorvauskannetta. Esillä olevassa asiassa se, onko polkumyyntitullien käyttöön ottaminen lopullisesta polkumyynnistä annetulla asetuksella ollut lainvastaista, ei näin ollen vaikuta syy-yhteyttä koskevan edellytyksen tutkintaan.

49 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossaan siis perustellusti katsonut voivansa ensin tutkia kysymyksen syy-yhteydestä moitteen kohteena olleen neuvoston ja komission menettelyn ja aiheutuneiksi väitettyjen vahinkojen välillä.

50 Edellä esitetystä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomana.

Toinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

51 Valittajat väittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan valituksenalaisessa tuomiossa, että yhteisön toimielinten lainvastaisen menettelyn ja aiheutuneeksi väitettyjen vahinkojen välistä syy-yhteyttä ei voida pitää riittävän suorana, koska se perustunut kahteen teoreettiseen rakennelmaan, eli väittämiin, joita ei ole perusteltu. Tuomioistuin on valittajien mukaan jättänyt ottamatta huomioon sen, että valittajat vaativat lainvastaisten tullien käyttöön ottamisesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamista. Se on niiden mukaan ollut väärässä ottaessaan huomioon maahan tuotujen tavaroiden luokittelussa tapahtuneet hypoteettiset virheet, joita ei ole selvitetty ja joiden on väitetty perustuneen Saksan viranomaisten tai valittajien syyksiluettaviin virheisiin. Valittajat katsovat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa soveltanut väärin syy-yhteyttä koskevaa edellytystä tutkimalla, onko syy-yhteys katkennut, arvioimatta ensin sitä, vallitseeko lainvastaisen menettelyn ja aiheutuneiksi väitettyjen vahinkojen välillä tällainen suora yhteys.

52 Neuvosto ja komissio esittävät, että koska missään vaiheessa ei ole todistettavasti osoitettu, kuuluivatko putket, joista Saksan tulliviranomaiset olivat vaatineet maksettavaksi polkumyyntitullin lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen perusteella, tämän asetuksen soveltamisalaan, tuomioistuin on tutkinut syy-yhteyttä kummankin mahdollisuuden kannalta.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

53 Jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisiin periaatteisiin, joihin EY 288 artiklan toisessa kohdassa viitataan, ei voida vedota sellaisen väitteen tueksi, jonka mukaan yhteisöllä on velvollisuus korvata mikä tahansa vahingollinen, vaikka kaukainenkin, seuraus,

joka aiheutuu sen elinten menettelystä (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, Dumortier ym. v. neuvosto, tuomio 4.10.1979, Kok., s. 3091, 21 kohta ja yhdistetyt asiat C-363/88 ja C-364/88, Finsider ym. v. komissio, tuomio 30.1.1992, Kok., s. I-359, 25 kohta). Näin on siksi, että EY 288 artiklan toisessa kohdassa asetettu syy-yhteyttä koskeva edellytys koskee sitä, että yhteisön toimielinten menettelyn ja vahingon välillä on riittävän suora syy-yhteys (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Dumortier ym. v. neuvosto, tuomion 21 kohta).

54 Lisäksi on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valitus voi EY 225 artiklan ja perussäännön 58 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti perustua ainoastaan oikeussääntöjen rikkomista koskeviin perusteisiin eikä siis tosiseikkojen arviointiin (ks. vastaavasti mm. asia C-283/90 P, Vidrányi v. komissio, tuomio 1.10.1991, Kok., s. I-4339, 12 kohta ja asia C-19/95 P, San Marco v. komissio, määräys 17.9.1996, Kok., s. I-4435, 39 kohta).

55 Valittajat eivät ole selittäneet sitä, millä tavoin lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen väitetty lainvastaisuus voi liittyä riittävän suoraan syy-yhteyteen aiheutuneiksi väitettyjen vahinkojen ja lainvastaiseksi väitetyn menettelyn välillä, koska tämän asetuksen lainmukaisuus ei liity millään tavalla sen arvioinnin pätevyyteen, joka koski ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tosiseikoista tekemiä oletamuksia ja jonka perusteella tuomioistuin päätyi valituksenalaisessa tuomiossaan toteamaan, että syy-yhteys oli katkennut.

56 Valittajat väittävät lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan valituksenalaisen tuomion 134 kohdassa, että yhteisön toimielinten lainvastaisen menettelyn ja aiheutuneeksi väitettyjen vahinkojen välistä syy-yhteyttä ei voida pitää riittävän suorana.

57 Valituksenalaisen tuomion mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tutkinut ensin ja yleisellä tasolla kysymystä siitä, olisiko aiheutuneeksi väitetty vahinko aiheutunut myös ilman toimielinten lainvastaista menettelyä. Tuomion perusteluissa on keskitytty kysymykseen syy-yhteyden katkeamisesta näiden kahden tekijän välillä. Valituksenalaisen tuomion 112 ja 113 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkastelee ensimmäistä vaihtoehtoa ja katsoo, että syy-yhteyden olemassaolon arviointi ei riipu sen selvittämisestä, olisiko tilanne muodostunut toisenlaiseksi, ellei lainvastaista säädöstä olisi annettu. Vastaavalla tavalla valituksenalaisen tuomion 99 ja 102 kohdassa lainatun oikeuskäytännön mukaan väitetyn vahingon on johduttava moitteen kohteena olevasta menettelystä riittävän suoraan ja ilman, että syy-yhteys katkeaa.

58 Todettakoon tähän, että EY 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun syy-yhteyden katsotaan olevan olemassa silloin, kun asianomaisten toimielinten lainvastaisen menettelyn ja sen vahingon välillä, johon on vedottu, on suora syy-seuraussuhde.

59 Kyseisen vahingon on pitänyt todella aiheutua siitä menettelystä, josta toimielimiä moititaan. Tämä näkemys saa tukea edellä 53 kohdassa mainitusta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan silloinkin, kun toimielimet ovat saattaneet olla osallisina sen vahingon syntymiseen, jonka korvaamista on vaadittu, tällainen osallisuus saattaa olla liian kaukainen muille henkilöille, tässä tapauksessa valittajille, kuuluvan vastuun vuoksi.

60 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisessa tuomiossa ensin todennut perustellusti, että ellei lopullisesta polkumyyntitullista annettu asetus kata valittajien maahan tuomia tavaroita eivätkä ne näin ole tehneet virhettä tavaroiden luokittelussa, vahingot, joiden valittajat ovat väittäneet aiheutuneen, on luettava yksin Saksan tulliviranomaisten syyksi, koska ne ovat kantaneet polkumyyntitullin

näistä tavaroista, vaikka ne eivät kuuluneet lopullisesta polkumyyntitullista annetun asetuksen soveltamisalaan.

61 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut perustellusti, että jos lopullisesta polkumyyntitullista annettu asetus kattaa valittajien maahan tuomat tavarat eivätkä valittajat ole näin ollen luokitelleet näitä tavaroita oikein, ratkaisevana syynä vahinkoihin, joiden ne ovat väittäneet aiheutuneen, on ollut niiden oma menettely eikä neuvoston ja komission lainvastaiseksi väitetty menettely. Tämän tapauksen varalta tuomioistuin on lisäksi muistuttanut perustellusti valituksenalaisen tuomion 100 ja 101 kohdassa siitä, että on selvitettävä, onko vahinkoa kärsinyt henkilö osoittanut huolellisen oikeusalamaisen tavoin kohtuullista huolellisuutta välttääkseen vahingon tai rajoittaakseen sitä; jos näin ei ole, se joutuu vastaamaan vahingosta itse. Syy-yhteys voi katketa vahinkoa kärsineen henkilön huolimattoman menettelyn vuoksi silloin, kun tällainen menettely osoittautuu vahingon ratkaisevaksi syyksi.

62 Valittajat väittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon sitä, että valittajat vaativat lainvastaisten tullien käyttöön ottamisesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamista, ja että se oli väärässä keskittyessään tarkastelemaan maahan tuotujen tavaroiden luokittelussa mahdollisesti tapahtuneita virheitä. Valittajien mukaan kyse ei ole siitä, kattaako lopullisesta polkumyyntitullista annettu asetus nämä tavarat vai ei. Polkumyyntitulleina kannetut määrät, jotka jäävät Saksan tulliviranomaisten haltuun sen sopimuksen mukaisesti, jonka valittajat olivat tehneet näiden viranomaisten kanssa, osoittavat sen, että tullit oli maksettava sellaisen asetuksen perusteella, jonka lainvastaisuuteen on vedottu.

63 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tutkiessaan sitä, johtuivatko väitetyt vahingot suoraan lopullisesta polkupyyntitullista annetulla asetuksella käyttöön otetusta polkumyyntitullista vai eivät, viitannut millään tavoin siihen, onko kyseinen asetus lainmukainen vai ei. Näin on siksi, että sen osalta, onko tullien käyttöön ottaminen lopullisesta polkumyyntitullista annetulla asetuksella aiheuttanut suoraan vahingot, jotka valittajat ovat väittäneet kärsineensä, tuomioistuin on tutkinut peräkkäin valittajien tilanteen niiden kahden tosiseikoista tekemänsä olettamuksen kannalta, jotka

kattavat kummatkin mahdolliset tapaukset. Niiden vaihtoehtoinen tarkastelu on näin johtanut samaan ratkaisuun.

64 Valittajat eivät näin ollen ole osoittaneet sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisessa tuomiossaan oikeudellisen virheen katsoessaan, ettei sen menettelyn, josta toimielimiä on moitittu, eikä niiden vahinkojen, joiden valittajat ovat väittäneet aiheutuneen, välillä ole riittävän suoraa syy-yhteyttä.

65 Näin ollen ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

66 Tästä seuraa, että valitus on hylättävä kaikilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

67 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota työjärjestyksen 118 artiklan nojalla sovelletaan valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska neuvosto ja komissio ovat vaatineet Trubowestin ja Makarovin velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska nämä ovat hävinneet asian, nämä on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut valituksen käsittelystä.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Trubowest Handel GmbH ja Viktor Makarov velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset